

საქართველოს პარლამენტის 2012 წლის 1 ოქტომბრის არჩევნები
ეთნიკური უმცირესობების ამომრჩეველთა საარჩევნო პროცესების
გამარტივებისა და ხელშეწყობის მიზნით განხორციელებული
საქმიანობების შესახებ

ქ. თბილისი

2012 წელი

ს ა რ ჩ ე ვ ი:

წინასაარჩევნო საქმიანობა - არჩევნების ოფიციალურად დანიშვნამდე.....	3
საარჩევნო პერიოდი - არჩევნების ოფიციალურად დანიშვნის შემდეგ.....	7

წინასაარჩევნო საქმიანობა - არჩევნების ოფიციალურად დანიშვნამდე

ეთნიკური უმცირესობების ამომრჩეველთა საარჩევნო პროცესების გამარტივებისა და ხელშეწყობის მიზნით დაგეგმილი და განხორციელებული აქტივობები

სამუშაო ჯგუფის შექმნა

2012 წლის მაისში, ცესკოს თავმჯდომარის ბრძანებით, ეთნიკური უმცირესობების ამომრჩეველთა საარჩევნო პროცესების გამარტივებისა და ხელშეწყობის მიზნით, შეიქმნა სამუშაო ჯგუფი.

საქართველოს ცენტრალურ საარჩევნო კომისიაში, ეთნიკური უმცირესობების საკითხებზე მომუშავე სამუშაო ჯგუფის შექმნის მიზანს წარმოადგენდა ეთნიკური უმცირესობების ამომრჩეველთა ინფორმირება საარჩევნო პროცედურებთან დაკავშირებით.

განისაზღვრა სამუშაო ჯგუფის ფუნქციები:

- ❖ 2012 წლის სამოქმედო გეგმის შემუშავება;
- ❖ სამოქმედო გეგმის მონიტორინგი;
- ❖ დაგეგმილი და განხორციელებული პროექტების ანალიზი;
- ❖ მრგვალი მაგიდების მოწყობა თბილისსა და რეგიონებში;
- ❖ 2013-14 წწ გრძელვადიანი სამოქმედო გეგმის შემუშავება.

სამუშაო ჯგუფში მონაწილე ორგანიზაციები:

- ❖ სახალხო დამცველის ოფისი;
- ❖ საარჩევნო სისტემების საერთაშორისო ფონდი (IFES);
- ❖ გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის განვითარების პროგრამა (UNDP);
- ❖ საქართველოს გაეროს ასოციაცია (UNAG);
- ❖ ევროკავშირის წარმომადგენლობა საქართველოში;
- ❖ ევრაზიის თანამშრომლობის ფონდი;
- ❖ სამოქალაქო განვითარების სააგენტო (CIDA);
- ❖ აზერბაიჯანელ ქალთა კავშირი (UAWG);
- ❖ დემოკრატი მესხთა კავშირი;
- ❖ კოალიცია „სამოქალაქო განვითარებისთვის“;
- ❖ სამოქალაქო ინტეგრაციის ფონდი;
- ❖ საერთო სამოქალაქო მოძრაობა „მრავალეროვანი საქართველო“;
- ❖ ახალციხის ახალგაზრდული ცენტრი;

- ❖ ფონდი „სამოქალაქო განათლების განვითარების მულტიეთნიკური რესურსცენტრი“;
- ❖ უმცირესობათა საკითხების ევროპული ცენტრი;
- ❖ საზოგადოებრივი მაუწყებელი;
- ❖ რადიო „იმედი“;
- ❖ აზერბაიჯანულ - ქართული კულტურის ცენტრი „ვარლიგი“;
- ❖ სსიპ - საარჩევნო სისტემების, განვითარების, რეფორმებისა და სწავლების ცენტრი.

ეთნიკური უმცირესობების საკითხზე მომუშავე სამუშაო ჯგუფის მიერ შემუშავდა 2012 წლის სამოქმედო გეგმა. სამოქმედო გეგმით განისაზღვრა შემდეგი ამოცანების მიღწევა:

- ეთნიკური უმცირესობების თანასწორი საარჩევნო უფლების უზრუნველყოფა;
- ახალგაზრდა ამომრჩეველთა ინფორმირება და საარჩევნო პროცესებში ჩართულობა;
- ქალ ამომრჩეველთა ინფორმირება და საარჩევნო პროცესებში ჩართულობა;
- შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე, ეთნიკური უმცირესობების ამომრჩეველთა საარჩევნო პროცესებში ჩართულობა და ხელშეწყობა;
- ეროვნული/ეთნიკური უმცირესობების ენებზე საარჩევნო დოკუმენტაციის თარგმნა;
- ეთნიკური უმცირესობების ამომრჩეველთა ინფორმირება მედიის საშუალებით.

სამუშაო ჯგუფის მიერ განისაზღვრა ის საქმიანობები, რომლებიც დასახული მიზნის განხორციელებას შეუწყობდა ხელს. კერძოდ, სამუშაო ჯგუფის მიერ დეტალურად გაიწერა შემდეგი აქტივობები:

ახალგაზრდებისთვის:

- სემინარებისა და ტრენინგების გამართვა (საარჩევნო პროცედურების სწავლება);
- კენჭისყრის დღის ინსცენირების მოწყობა;
- ახალგაზრდების მონაწილეობით, მოსახლეობის ინფორმირება ბუკლეტებისა და ფლაერების გავრცელება;
- ცენტრალურ საარჩევნო კომისიაში ახალგაზრდების ვიზიტი.

ქალ ამომრჩეველებისთვის:

- სემინარების გამართვა ადგილობრივ ქალ ლიდერებთან, (საარჩევნო პროცედურების შესახებ);
- მათი მონაწილეობით მოსახლეობის ინფორმირება ბუკლეტები/ფლაერების გავრცელება.

შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე ეთნიკურ უმცირესობების ამომრჩეველებისთვის:

- შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა საჭიროებების დადგენა;
- სარეკლამო რგოლების თარგმნა, სურდოთარგმანის (ჟესტური ენა) თანხლებით;
- საუბნო საარჩევნო კომისიის წევრებისთვის ინსტრუქციის შემუშავება შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე ამომრჩეველთან კენჭისყრის უბანში მოპყრობის შესახებ;
- საარჩევნო უბნების ადაპტირება, დროებითი პანდუსების მოწყობა.

მემორანდუმის გაფორმება

2012 წლის 7 ივნისს, საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარესა და სახალხო დამცველის (სახალხო დამცველთან არსებული ეროვნული უმცირესობების საბჭო) ოფისს შორის გაფორმდა ურთიერთთანამშრომლობის მემორანდუმი. მხარეები შეთანხმდნენ, ხელი შეუწყონ ეთნიკური უმცირესობების სამოქალაქო ინტეგრაციის პროცესს. გარდა ამისა, შემუშავდა საერთო გეგმა, რომელმაც განსაზღვრა თანამშრომლობისა და მოქმედების ის სფეროები, რომლებიც ხელს შეუწყობენ საარჩევნო გარემოს გაუმჯობესებას და გაზრდიან საზოგადოების ნდობას საარჩევნო პროცესებისადმი.

სამოქალაქო ინტეგრაცია და უმცირესობების უფლებების დაცვა ხანგრძლივი პროცესია, მემორანდუმი მოიაზრება, როგორც მრავალწლიანი თანამშრომლობის საფუძველი. მხარეთა შორის ეთნიკურ უმცირესობებთან მიმართებაში ერთობლივი საქმიანობა განხორციელდება კონსულტაციების, დისკუსიების, ინფორმაციის გაზიარების, სემინარებისა და კონფერენციების სახით.

ეთნიკური უმცირესობების საკითხებზე მომუშავე სამუშაო ჯგუფის შეხვედრები

2012 წლის 17 მაისს, სამუშაო ჯგუფმა გამართა პირველი შეხვედრა, სადაც განხილულ იქნა სამუშაო ჯგუფის ფუნქციები და სამომავლო გეგმები.

2012 წლის 5 ივნისს, სამუშაო ჯგუფის წევრებმა გამართეს მორიგი შეხვედრა. შეხვედრაზე განისაზღვრა სამიზნე ჯგუფები და შემუშავდა 2012 წლის სამოქმედო გეგმა.

2012 წლის 4 ივლისს, შეხვედრაზე მხარეებმა განიხილეს, შემდეგი საკითხები:

- ❖ ეთნიკური უმცირესობებით მჭიდროდ დასახლებულ რეგიონებში განსახორციელებელი ღონისძიებები;
- ❖ ამომრჩეველთა ინფორმირება მედია საშუალებებით.

გასვლითი შეხვედრები სამუშაო ჯგუფმა გამართა ქ. მარნეულში, თელავის რაიონის სოფელ ყარაჯალასა და ახალქალაქში. სამუშაო ჯგუფის წევრებმა ადგილობრივი არასამთავრობო ორგანიზაციების, პოლიტიკური პარტიებისა და მედიის წარმომადგენლებს გააცნეს 2012 წლის საპარლამენტო არჩევნებისათვის ეთნიკური უმცირესობების ხელშეწყობის მიზნით დაგეგმილი ღონისძიებები.

საარჩევნო პერიოდი - არჩევნების ოფიციალურად დანიშვნის შემდეგ

ეთნიკური უმცირესობების ამომრჩეველთა საარჩევნო პროცესების ხელშეწყობის მიზნით საგრანტო კონკურსის ფარგლებში დაფინანსებული არასამთავრობო ორგანიზაციები

მიმდინარე წლის აგვისტოს თვეში ცესკოსთან არსებულმა საარჩევნო სისტემების განვითარების, რეფორმებისა და სწავლების ცენტრმა, ეთნიკური უმცირესობების საარჩევნო პროცესებში ინტეგრაციის ხელშეწყობის მიზნით, გამოაცხადა საგრანტო კონკურსი. საგრანტო კონკურსის მიზანი იყო იმ პროექტების გამოვლენა, რომელთა განხორციელება მაქსიმალურად შეუწყობდა ხელს საარჩევნო პროცესისადმი სოციალური განწყობის გაუმჯობესებას და მიმდინარე საარჩევნო წელს ელექტორატის აქტიურობის ზრდას, ამომრჩეველთა მიერ გააზრებული არჩევანის გაკეთებას და ამ მიმართულებით სხვადასხვა ფორმატის საინფორმაციო კამპანიების ჩატარებას /ორგანიზებას.

საგრანტო კომისიის მიერ, საარჩევნო პროცესში ეთნიკური უმცირესობების ინტეგრაციის ხელშეწყობის მიზნით შეირჩა და დაფინანსდა 10 არასამთავრობო ორგანიზაცია, მათ შორის სამუშაო ჯგუფში მონაწილე შემდეგი არასამთავრობო ორგანიზაციები:

- ❖ სამოქალაქო განვითარების სააგენტო (CIDA);
- ❖ საქართველოს აზერბაიჯანელ ქალთა კავშირი;
- ❖ კოალიცია - სამოქალაქო განვითარებისთვის.

2012 წლის პარლამენტის არჩევნებისთვის, ცენტრალური საარჩევნო კომისიის კოორდინაციით, საარჩევნო სისტემების საერთაშორისო ფონდის (IFES) მიერ დაფინანსდა სამუშაო ჯგუფში შემავალი შემდეგი არასამთავრობო ორგანიზაციები:

- ❖ „მრავალეროვანი საქართველო“;
- ❖ ეთნოსთაშორისო თანამშრომლობისა და კონსულტაციების ანალიტიკური ცენტრი.

საქართველოს ცენტრალურმა საარჩევნო კომისიამ, ქვემო-ქართლის, სამცხე-ჯავახეთისა და კახეთის რეგიონებში მცხოვრები ახალგაზრდების განათლებისა და მათი საარჩევნო პროცესებში აქტიურად ჩართვის მიზნით, დააფინანსა შემდეგი არასამთავრობო ორგანიზაციები:

- ❖ სამოქალაქო ინტეგრაციის ფონდი;
- ❖ „დემოკრატ მესხთა კავშირი.“

ეთნიკური უმცირესობების საკითხებზე მომუშავე სამუშაო ჯგუფის შეხვედრები

2012 წლის 20 აგვისტოს გამართულ შეხვედრაზე, სამუშაო ჯგუფის წევრებმა ისაუბრეს ცესკოსთან არსებული სასწავლო ცენტრის მიერ 2012 წლის საპარლამენტო არჩევნებისთვის, ეთნიკური უმცირესობების ამომრჩეველთა განათლებისა და ინფორმირების მიზნით, გაცემულ გრანტებზე, ასევე გასვლითი შეხვედრების მნიშვნელობის შესახებ.

მიმდინარე წლის 5 სექტემბერს, ცესკომ საარჩევნო სისტემების საერთაშორისო ფონდთან (IFES) ერთად ორგანიზება გაუწია საქართველოში აკრედიტებულ დიპლომატიური კორპუსის წარმომადგენლებთან შეხვედრას. შეხვედრაზე ცესკომ დიპლომატიური კორპუსის წარმომადგენლებს მიაწოდა ინფორმაცია ეთნიკური უმცირესობების ამომრჩეველთა საარჩევნო პროცესების გამარტივებისა და ხელშეწყობის მიზნით, დაგეგმილი და განხორციელებული საქმიანობების შესახებ. ასევე არასამთავრობო ორგანიზაციებმა დიპლომატიურ კორპუსს მიაწოდეს ინფორმაცია 2012 წლის საპარლამენტო არჩევნებისთვის ეთნიკური უმცირესობების მიმართულეებით დაფინანსებული პროექტების შესახებ.

დეპარტამენტმა განახორციელა დაფინანსებული პროექტების მონიტორინგი ქ. მარნეულში, ახალციხეში, თელავსა და სოფ. ყარაჯალაში.

ეთნიკური უმცირესობების ენებზე ნათარგმნი საარჩევნო დოკუმენტაცია

საქართველოს პარლამენტის 2012 წლის 1 ოქტომბრის არჩევნებისთვის შემუშავებული სამოქმედო გეგმის შესაბამისად, განისაზღვრა დასაბეჭდი და სათარგმნი საარჩევნო დოკუმენტაცია.

2012 წლის საპარლამენტო არჩევნებისთვის ითარგმნა შემდეგი საარჩევნო დოკუმენტაცია:

- ❖ საუბნო საარჩევნო კომისიის წევრთა სახელმძღვანელო ინსტრუქცია (ქართულ-სომხურ-რუსულ და ქართულ-აზერბაიჯანულ-რუსულ ენებზე);
- ❖ საუბნო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარის სამახსოვრო ინსტრუქცია (ქართულ-აზერბაიჯანულ და ქართულ-სომხურ ენებზე);
- ❖ საუბნო საარჩევნო კომისიის წევრთა სამახსოვრო ინსტრუქცია (ქართულ-აზერბაიჯანულ და ქართულ-სომხურ ენებზე);
- ❖ ამომრჩეველთა სამახსოვრო/ფლაერი (ქართულ-აზერბაიჯანულ და ქართულ-სომხურ ენებზე);
- ❖ ამომრჩეველთა ერთიან სიაში არსებული ეთნიკური უმცირესობების ამომრჩეველთა მონაცემები;
- ❖ საუბნო საარჩევნო კომისიაში კედელზე გამოსაკრავი, კენჭისყრის შენობისა და პროცედურების ამსახველი პოსტერი (ქართულ-სომხურ, ქართულ-აზერბაიჯანულ ენებზე);
- ❖ საარჩევნო ბიულეტენები (ქართულ-სომხურ და ქართულ-აზერბაიჯანულ ენებზე);
- ❖ ამომრჩეველთა ერთიანი სია, საარჩევნო კომისიებისთვის განკუთვნილი ვერსია (სამაგიდო სია) (ქართულ-სომხურ და ქართულ-აზერბაიჯანულ ენებზე);
- ❖ ბიულეტენის შევსების წესი (სომხურ და აზერბაიჯანულ ენებზე).

საარჩევნო დოკუმენტაცია ითარგმნა საქართველოს გაეროს ასოციის (UNAG) მიერ, საარჩევნო სისტემების საერთაშორისო ფონდის (IFES) ფინანსური მხარდაჭერით.

სსიპ - საარჩევნო სისტემების განვითარების, რეფორმებისა და სწავლების ცენტრის მიერ გაეროს განვითარების პროგრამასთან (UNDP) ერთობლივი პარტნიორობით, „სანდო და მდგრადი საარჩევნო ინსტიტუტების და პროცესების გაძლიერება“ პროექტის ფარგლებში, დაიბეჭდა ეთნიკური უმცირესობების ენებზე ნათარგმნი დოკუმენტაცია.

ადგილობრივი არასამთავრობო ორგანიზაციების ინფორმირების მიზნით, დეპარტამენტის მიერ შემუშავდა ბუკლეტი - თემაზე „ეთნიკური უმცირესობების ამომრჩეველებისათვის თანაბარი საარჩევნო გარემოს შექმნა“, რომელიც ითარგმნა სომხურ და აზერბაიჯანულ ენებზე.

ეთნიკური უმცირესობების ამომრჩეველთა ინფორმირება

საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისიის დაკვეთით, საზოგადოებრივი მაუწყებელი 2012 წლის 15 აგვისტოდან თარგმნიდა და ყოველდღიურად ეთერში ათავსებდა „საარჩევნო სატელევიზიო დაიჯესტს“ სომხურ და აზერბაიჯანულ ენებზე, რომლის ქრონომეტრაჟი იყო 6-6 წუთი.

საზოგადოებრივი მაუწყებლის ეთერში „ნაციონალური მოამბე“, „საარჩევნო სატელევიზიო დაიჯესტი“ და ცესკოს სარეკლამო რგოლები (სურდოთარგმანის თანხლებით) გადიოდა:

- 07:00 სთ - საქართველოს საზოგადოებრივი მაუწყებლის პირველი არხის ეთერში - სომხურ და აზერბაიჯანულ ენებზე;
- 07:00 სთ - საქართველოს საზოგადოებრივი მაუწყებლის მე-3 არხის ეთერში (ПИК) - სომხურ ენაზე;
- 24:00 სთ - საქართველოს საზოგადოებრივი მაუწყებლის მე-2 არხის ეთერში - სომხურ და აზერბაიჯანულ ენებზე;
- 22:00 სთ - მარნეულის ტელეკომპანიის „მარნეული TV“ ეთერში - აზერბაიჯანულ ენაზე;
- 23:00 სთ - ბოლნისის ტელეკომპანიის „ბოლნელი“ ეთერში - აზერბაიჯანულ ენაზე
- 07:00 სთ - ახალციხის ტელეკომპანიის „მე-9 არხი“ ეთერში - სომხურ ენაზე;
- 07:00 სთ - ახალქალაქის ტელეკომპანიის „ატვ 12“ ეთერში - სომხურ ენაზე;
- 07:00 სთ - ნინოწმინდის ტელეკომპანიის „ფარვანა“ ეთერში - სომხურ ენაზე;
- 07:00 სთ - საქართველოს საზოგადოებრივი მაუწყებლის პირველი რადიოს ეთერში - სომხურ და აზერბაიჯანულ ენებზე.

ასევე, საზოგადოებრივი მაუწყებლის ეთერში კვალიფიციურ სუბიექტებს შორის საპარლამენტო არჩევნებთან დაკავშირებით, გაიმართა 2 სატელევიზიო დებატი, რომელიც ითარგმნა და გაშუქდა რეგიონალური ტელევიზიების ეთერში.

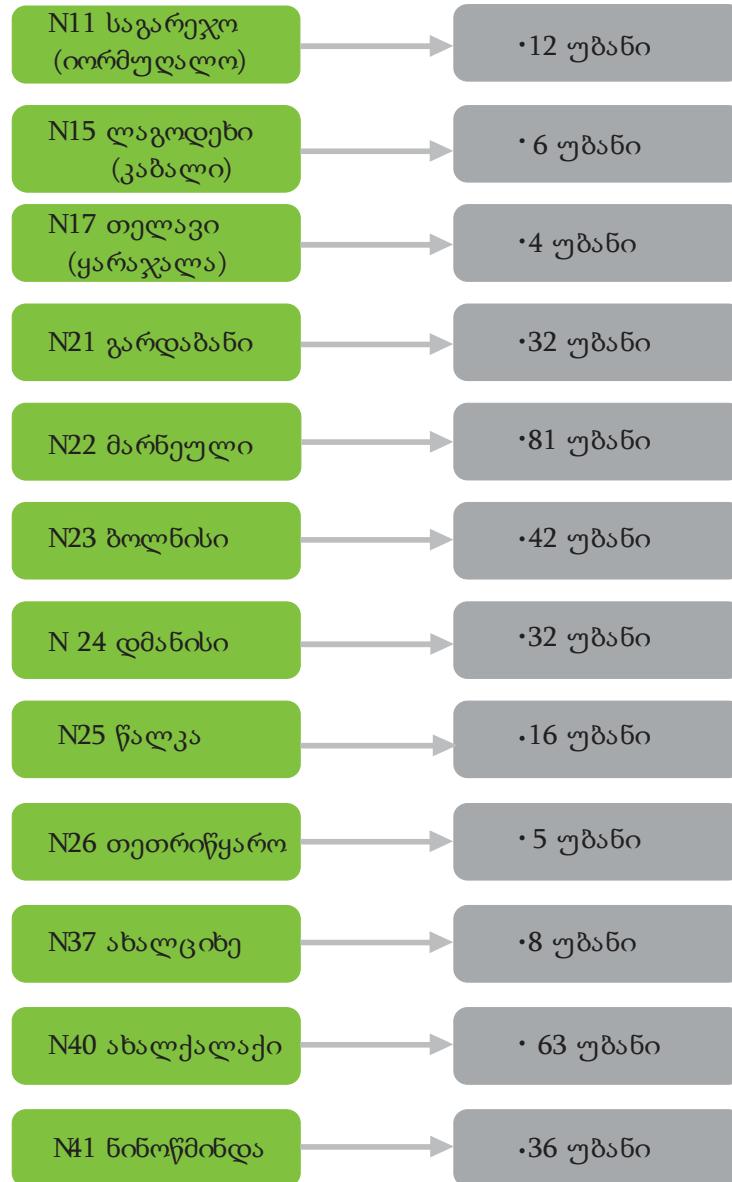
ცესკოს ვებგვერდზე განთავსდა ბანერი „ეთნიკური უმცირესობები“, სადაც სომხურ და აზერბაიჯანულ ენებზე ხელმისაწვდომია შემდეგი სახის ინფორმაცია:

- საარჩევნო დოკუმენტაცია და ცესკოს სარეკლამო რგოლები, რომელიც ითარგმნა 2012 წლის საპარლამენტო არჩევნებისთვის.

ეთნიკური უმცირესობების ამომრჩეველთა თანაბარი საარჩევნო გარემოს შექმნის მიზნით, ცესკოს ვებგვერდზე ამომრჩეველთა ერთიან სიაში სომეხი და აზერბაიჯანელი მოქალაქეებისთვის, საკუთარი მონაცემების გადამოწმება ხელმისაწვდომი იყო მათთვის გასაგებ ენაზე (ქართულ-სომხური, ქართულ-აზერბაიჯანული).

ეთნიკური უმცირესობებით კომპაქტურად დასახლებული უბნების რაოდენობა ოქლების მიხედვით (სტატისტიკური მონაცემები)

ეთნიკური უმცირესობებით კომპაქტურად დასახლებული ამომრჩევლების შესაბამისად, სულ 12 საოლქო საარჩევნო კომისიაში შეიქმნა 337 საარჩევნო უბანი.

საოლქო საარჩევნო კომისიების წევრთა ეთნიკური/გენდერული შემადგენლობა

საქართველოს პარლამენტის 2012 წლის 1 ოქტომბრის არჩევნებისთვის საოლქო საარჩევნო კომისიებში წევრთა რაოდენობამ (საარჩევნო პერიოდი) შეადგინა - **964**, მათ შორის ეთნიკური უმცირესობების წარმომადგენელი - კომისიის **22** წევრი.

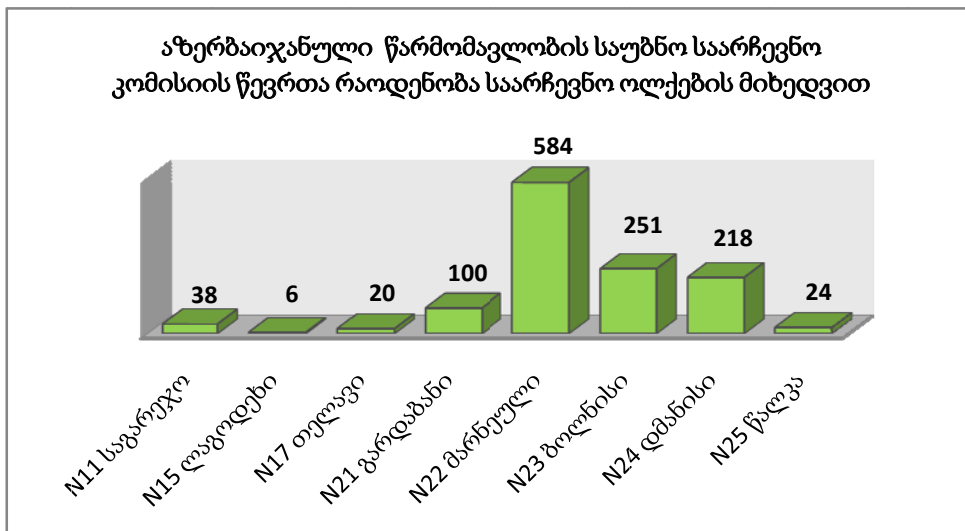
საოლქო საარჩევნო კომისიების წევრთა ეთნიკური/გენდერული შემადგენლობა:

თანამდებობა	ქალი	კაცი
თავმჯდომარე	1	1
მდივანი	1	0
წევრი	8	11
სულ	10	12

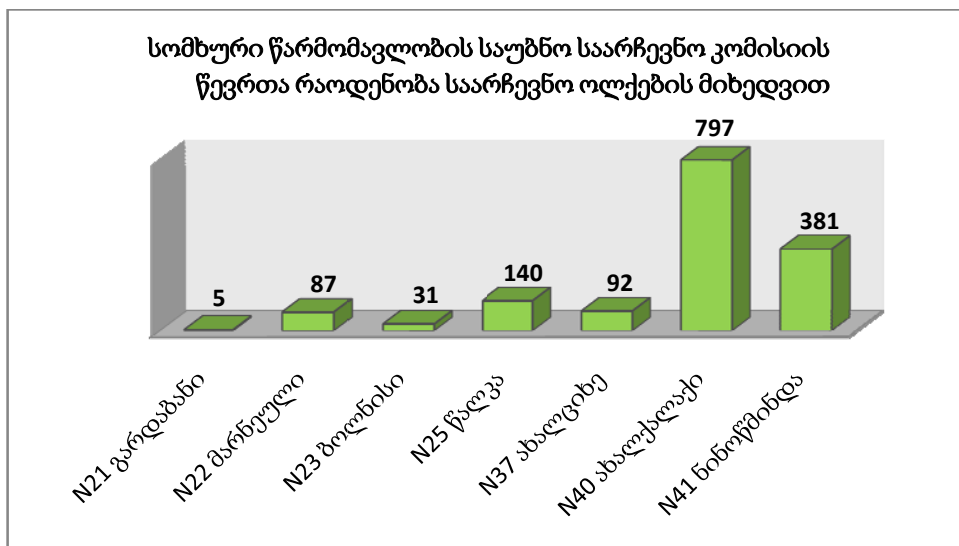
ეთნიკური უმცირესობების წარმომავლობის საუბნო საარჩევნო კომისიებში არჩეული/დანიშნული კომისიის წევრთა რაოდენობა

საქართველოს პარლამენტის 2012 წლის 1 ოქტომბრის არჩევნებისთვის ეთნიკური უმცირესობების წარმომავლობის, კომისიის წევრთა რაოდენობამ საუბნო საარჩევნო კომისიებში სულ შეადგინა - კომისიის **2774** წევრი.

აზერბაიჯანელი ეროვნების საუბნო საარჩევნო კომისიის წევრი - სულ 1241

სომეხი ეროვნების საუბნო საარჩევნო კომისიის წევრი - სულ 1533

საუბნო საარჩევნო კომისიებში, ეთნიკური უმცირესობების წარმომავლობის, კომისიის წევრთა გენდერული შემადგენლობა, საარჩევნო ოლქების მიხედვით:

ქალი - 757 კომისიის წევრი;

კაცი - 2017 კომისიის წევრი.

